

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών Γ' Γυμνασίου στα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα

Πρόγραμμα Σπουδών Λογοτεχνίας Θ.Ε. «Ο τόπος μου κι οι άνθρωποι»

Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2012

{σχεδιασμός σεναρίου: Βασιλική Σελιώτη, επιμέλεια παρουσίασης: Μαρία Παπαλεοντίου,
εποπτεία: Αφροδίτη Αθανασοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Παν/μίου Κύπρου}

Παρουσίαση
&
διδασκτική οργάνωση
θεματικής ενότητας

«Ο τόπος μου κι οι
άνθρωποι»

Ειδικοί διδακτικοί στόχοι Θ.Ε.

Στόχοι γνωστικού και αξιακού περιεχομένου

- έμφαση στο γεωφυσικό, βιοφυσικό και ανθρωπολογικό περιβάλλον του κόσμου της Κύπρου
- αναφορές στη λαϊκή παράδοση του νησιού, την ιστορία και τους εθνικούς αγώνες, το θρησκευτικό αίσθημα, τα σύγχρονα προβλήματα και την κοινωνική ζωή

Λογοτεχνικός γραμματισμός

- εμφάσεις στη Γ΄ Γυμνασίου (1) -

Α. «Γραμματική» της λογοτεχνικής γλώσσας

ποιητικός λόγος:

- η ποιητική λέξη/σημασία & το «ποιητικό λεξιλόγιο»
- το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο «γλωσσικό σημείο»
- η λογοτεχνική μεταφορά (και συναφή σχήματα λόγου, π.χ. παρομοίωση, προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία κτλ.)
- το ποιητικό «νόημα»: συγκινησιακή αλληλουχία

αφηγηματικός λόγος:

- ο αφηγητής και το «αντικείμενο» του αφηγείσθαι: το πρόσωπο (αφήγηση «πρώτου» ή «τρίτου» προσώπου) & το πράγμα (αφήγηση «γεγονότων»-«λέξεων» ≠ αφήγηση «σκέψεων/αισθημάτων»)
- εστίαση και φωνή: οι λειτουργίες του «βλέπουν» και του «λέγουν» σε ένα λογοτεχνικό κείμενο, σε σύγκριση/αντιδιαστολή με τη γλωσσική (επικοινωνιακή) χρήση τους
- ο χρόνος: χρόνος της «αφήγησης» & χρόνος της «δράσης» – αφηγηματικές τεχνικές (που σχετίζονται με τον χρόνο): αναχρονισμοί, προοικονομία, επιτάχυνση, επιβράδυνση, επαναληπτικότητα κτλ.

Λογοτεχνικός γραμματισμός - εμφάσεις στη Γ' Γυμνασίου (2) -

B. Θεωρία των λογοτεχνικών ειδών

- **παραδοσιακή ≠ νεωτερική ποίηση** (βασικές διαφορές σε επίπεδο μορφής και περιεχομένου)
- **γραμματολογικά είδη αφηγηματικής πεζογραφίας**
(μυθιστόρημα/διήγημα: «επιστολικό», «ιστορικό»,
αναδρομικό «αυτοβιογραφικό», «ηθογραφικό»,
«νατουραλιστικό», «κοινωνιστικό» κ.ά.)
- **είδη & τρόποι της “παιγνιώδους” λογοτεχνίας** (=κώδικες αμφισημίας/ανατροπής): χιούμορ, παρωδία, σάτιρα, ειρωνεία

Διάρθρωση θεματικής ενότητας

Υποενότητες

**Όμορφη και παράξενη
πατρίδα...**

*(η ελληνική πατρίδα και τα
συνιστώσα στοιχεία της)*

**Της γλυκείας χώρας
Κύπρου...**

Πτυχές 2ης υποενότητας

Της γλυκείας χώρας Κύπρου

- Ο παραδοσιακός κόσμος της Κύπρου και τα προβλήματά του
- Η αγωνιζόμενη Κύπρος
- Η τομή του '74
- Από τη σκοπιά του σήμερα

□ **Όμορφη και παράξενη πατρίδα...**

{ποιήματα}

- ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ, Μποτίλια στο πέλαγο
- ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ, Η ελληνική γλώσσα
- ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΟΥΖΟΣ, Η ορθοδοξία
- ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ, Ο ήλιος ο ηλιάτορας

{πεζά}

- ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, Απομνημονεύματα
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ, «Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου», *Το διπλό βιβλίο*
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΟΛΛΑΣ, «Η μηχανή υπ' αριθμόν 721»

□ *Της γλυκείας χώρας Κύπρου...*

❖ Ο παραδοσιακός κόσμος της Κύπρου και τα προβλήματά του

- ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΜΑΧΑΙΡΑΣ, Χρονικό (αποσπ.)
- ΛΟΥΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ, Ο κάμπος
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΠΕΡΤΗΣ, Οι φόροι
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ, Λεπτομέρειες στην Κύπρο

❖ Η αγωνιζόμενη Κύπρος

- ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, 9^η Ιουλίου (αποσπ.)
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΠΕΡΤΗΣ, Οχτώβρης 1931
- ΘΟΔΟΣΗΣ ΠΙΕΡΙΔΗΣ, Κυπριακή συμφωνία
- ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΣΤΕΛΛΑΣ, Άδεια θρανία
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Το γράμμα και η οδός

❖ Η τομή του '74

- ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ, Κύπρος '74
- ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΛΗΣΗΣ, Να μνημονεύονται
- ΠΑΥΛΟΣ ΛΙΑΣΙΔΗΣ, Βαρώσιν
- ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΝΤΗΣ, Στιγμές
- ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, Παιδί με μια φωτογραφία (για τους αγνοουμένους)
- ΦΟΙΒΟΣ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ, Η γριά γιαγιά μου (για τους πρόσφυγες)
- ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ – ΜΕΧΜΕΤ ΓΙΑΣΙΝ (το θέμα της ευθύνης)
- ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, Ένα τραγούδι για τον Ριμαχό
- ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΙΕΡΗΣ, Λεόντιος Μαχαιράς, γραμματικός

- ΛΟΡΕΝΣ ΝΤΑΡΕΛ, Πικρολέμονα (Αγώνας '55-'59)
- ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΝΤΗΣ, Κλειστές πόρτες
- ΗΒΗ ΜΕΛΕΑΓΡΟΥ, Προτελευταία εποχή (γεγονότα '63)
- Γ. Φ. ΠΙΕΡΙΔΗΣ, Μινιατούρες (Εισβολή '74)
- ΡΗΝΑ ΚΑΤΣΕΛΛΗ, Πρόσφυγας στον τόπο μου (ημερολ.)
- ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ, Κόκκινο στην πράσινη γραμμή
- ΖΑΚ ΛΑΚΑΡΙΕΡ, Νεκρή ζώνη (η μοιρασμένη πρωτεύουσα)
- ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, Άρδανα II

❖ Από τη σκοπιά του σήμερα

- ΤΟΛΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ, Αθήνα 1979
- ΒΑΚΗΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ, Μικραστοί
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, Με την κίνηση των υαλοκαθαριστήρων (40, 48)
- ΛΕΥΚΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Γυναίκες στο Λεονάρισσο (*εγκλωβισμένοι, καταστροφή πολιτιστικής κληρονομιάς*)
- ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Πιο πίσω
- ΘΕΟΚΛΗΣ ΚΟΥΓΙΑΛΗΣ, Περί ποντικών

Προτεινόμενα κείμενα

- Ανοιχτό και ευέλικτο corpus κειμένων

«παραδειγματικά» κείμενα δυνάμει ανανεώσιμα

- Αρκετά σε αριθμό κείμενα, ώστε να αναδειχθούν οι πολλαπλές πτυχές των θεμάτων και οι διαφορετικές όψεις για κάθε θέμα

Ποικιλία και πολυσημία
του «κόσμου της λογοτεχνίας»

Κριτήρια επιλογής κειμένων

- Συνάφεια κειμένων με στόχους θεματικής ενότητας
- Αντιπροσώπευση λογοτεχνικών ειδών: ποιητικά – πεζά κείμενα
- Λογοτεχνική αξία κειμένων & ανταπόκρισή τους στο γνωστικό επίπεδο μαθητών Γ' τάξης («μεταιχμιακή βαθμίδα» προς το Λύκειο)
- Ιστορικότητα και διαχρονική εξέλιξη του θέματος
- Διαθεματική εξακτίνωση σε άλλα γνωστικά πεδία και μορφές τέχνης

- Βλ. στον Οδηγό εκπαιδευτικού για την Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου: χαρτογράφηση κειμένων από τα σχολικά εγχειρίδια του Ο.Ε.Δ.Β.
- Βλ., επίσης, στην ιστοσελίδα Λογοτεχνίας Μ.Ε.:
<http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Thematika/logotechnia/index.html>
 - Διδακτικά σενάρια - συνανάγνωση κειμένων

**Σχετικά με τη
θεματική ενότητα
«Ο τόπος μου κι οι
άνθρωποι»**

- **Εργαστήρι – μια πρόταση συνεξέτασης κειμένων**

- Επιλογή κειμένων από το νέο διδακτικό εγχειρίδιο *Ο λόγος ανάγκη της ψυχής, Κείμενα Λογοτεχνίας Γ' Γυμνασίου*, τεύχος β' (βιβλίο μαθητή)

**«Ο τόπος μου
κι οι άνθρωποι»**

Προτεινόμενα κείμενα

Υποενότητα: *Της γλυκείας χώρας Κύπρου...*

ΠΤΥΧΕΣ

- Ο παραδοσιακός κόσμος της Κύπρου και τα προβλήματά του
 - ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ, *Λεπτομέρειες στην Κύπρο*
- Η τομή του '74
 - ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ, *Κύπρος '74*
- Από τη σκοπιά του σήμερα
 - ΒΑΚΗΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ, *Μικροαστοί*
 - ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, *Με την κίνηση των υαλοκαθαριστήρων (40, 48)*
 - ΘΕΟΚΛΗΣ ΚΟΥΓΙΑΛΗΣ, *Περί ποντικών*

Εργαστήριο: πορεία εργασίας σε ομάδες (α)

- Διαβάζουμε τα κείμενα με γνώμονα τους διδακτικούς στόχους της Θ.Ε. (**σημ.:** στην τάξη η πρώτη ανάγνωση καλό είναι να γίνεται από τον εκπ/κό)
- Εντοπίζουμε τον θεματικό πυρήνα κάθε κειμένου και τον συσχετίζουμε με την ενότητα.
- Ανιχνεύουμε διακειμενικές αναφορές - συσχετισμούς μεταξύ των κειμένων.
- Οργανώνουμε την πορεία συνεξέτασης των κειμένων με γνώμονα τις σχέσεις (αναλογίες, αντιθέσεις) μεταξύ τους.

Πορεία εργασίας σε ομάδες (β)

- ▣ Καταγράφουμε ενδεικτικά **συγκριτικά ερωτήματα/δραστηριότητες** για ανάδειξη των συγκλίσεων και αποκλίσεων μεταξύ των κειμένων.
- ▣ **Επιπλέον:**
 - Κάνουμε σκέψεις για **διαθεματικές συναρτήσεις** των κειμένων με άλλα γνωστικά αντικείμενα ή/και μορφές τέχνης.
 - Προτείνουμε ιδέες για **εργασίες δημιουργικής γραφής** εξ αφορμής των κειμένων.

Εργασία στην ολομέλεια

- Συζητούμε τα κριτήρια επιλογής των προτεινόμενων κειμένων και τους στόχους της Θ.Ε. που αυτά υπηρετούν.
- Κάθε ομάδα ανακοινώνει τις σκέψεις-εισηγήσεις της για τα κείμενα και γίνεται συζήτηση.
- Δίνονται συμπληρωματικά στοιχεία από τον επιμορφωτή και γίνεται παρουσίαση - σχολιασμός σχετικών με τα κείμενα ερωτήσεων από το βιβλίο του εκπαιδευτικού.
- Παρουσιάζεται /σχολιάζεται επιπρόσθετο υποστηρικτικό υλικό.

Ανταπόκριση κειμένων – διδακτικών στόχων Θ.Ε.

α) Στόχοι γνωστικού και αξιακού περιεχομένου (Π.Σ.Λ., σ. 84)

- Έμφαση στο [...] ανθρωπολογικό περιβάλλον του «κόσμου της Κύπρου»
- Αναφορές στη λαϊκή παράδοση του νησιού, την ιστορία και τους εθνικούς αγώνες, το θρησκευτικό αίσθημα, τα σύγχρονα προβλήματα και την κοινωνική ζωή.

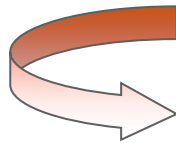
β) Στόχοι λογοτεχνικού γραμματισμού Γ' Γυμν./Α' Λυκ. (ό.π., σ. 88)

- «Γραμματική» της λογοτεχνικής γλώσσας
 - ποιητική λέξη/σημασία και το «ποιητικό λεξιλόγιο»
 - η λογοτεχνική μεταφορά (και συναφή σχήματα λόγου, π.χ. προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία κτλ.)
- Θεωρία των λογοτεχνικών ειδών
 - παραδοσιακή ≠ νεωτερική ποίηση
 - είδη και τρόποι της “παιγνιώδους” λογοτεχνίας: παρωδία, σάτιρα.

Συνομιλία των κειμένων (Π.Σ.Λ., σ. 94)

Κεντρικός άξονας:

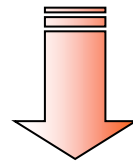
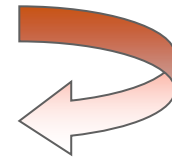
ο κόσμος της Κύπρου

άλλοτε

και

τώρα

επικαιροποίηση

Διαθεματικές
συναρτήσεις
(Π.Σ.Λ., σ. 94)

- Ιστορία & Τέχνη

Σύγκριση -
συνεξέταση με
άλλες μορφές
τέχνης
(Π.Σ.Λ., σ. 74)

- Ζωγραφική, Φωτογραφία,
Γλυπτική, Κινηματογράφος
(ντοκιμαντέρ)

Ανάλυση – συνεξέταση των κειμένων

- **Με γνώμονα:**
 - θέμα – οπτικές
 - γνωστικό - αξιακό περιεχόμενο
 - λογοτεχνικό γραμματισμό

Βλ. ερωτήσεις ανάλυσης και συνδυασμού των προτεινόμενων κειμένων (σχετικό σενάριο, σσ. 7-9)

Άλλες εργασίες - δραστηριότητες

Εργασίες δημιουργικής
γραφής – δημιουργικής
ανάγνωσης

(βλ. σχετικό σενάριο, σ. 10)

Ομαδοσυνεργατικές
ασκήσεις &
διαθεματικές

(βλ. σχετικό σενάριο,
σσ. 10-11)

Ερευνητικά
σχέδια
εργασίας
τύπου project
(βλ. σχετικό
σενάριο, σ. 11)

Υποστηρικτικό συμπληρωματικό υλικό

Φωτογραφίες Σεφέρη
από την έκδοση
*«Κύπρος, Μνήμη και
αγάπη, Με το φακό του
Γιώργου Σεφέρη,
Π.Κ.Λ.Τ., Λευκωσία
1990.*

- βλ. σχετικό φιλμάκι
(δημιουργία: Μάρω
Χατζηχριστοδούλου)

Υποστηρικτικό συμπληρωματικό υλικό

Πίνακας Διαμαντή «Ο κόσμος της Κύπρου»

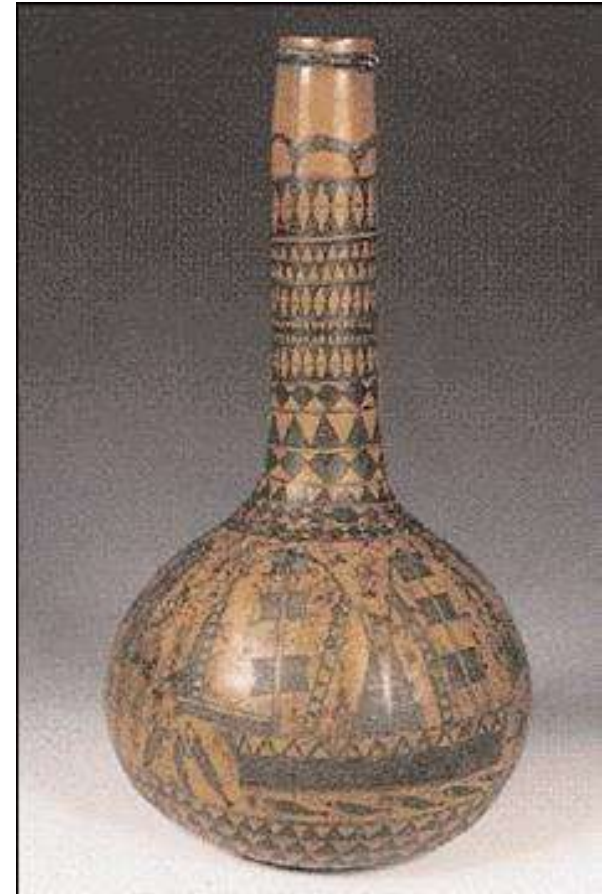
Πίνακας Διαμαντή

*εκείνο το ασπροφορεμένο κορίτσι
κι ο παπάς κι ο βιολιτζής του πανηγυριού κι οι γέροι στα κα-
φενεία
όπως βγήκαν από το χέρι του ζωγράφου κι έγιναν ζωή
(Λίνα Κάσδαγλη)*

«Ο Σεφέρης είναι συλλέκτης... κολοκυθιών. Το καλύτερο δώρο που διάλεξε να του προσφέρει ένας φίλος του εδώ ήταν μια μεγάλη ξερή κολοκύθα με σκαλίσματα και έλαβε εξαιρετικές φροντίδες για να την τυλίξει σε βαμβάκι και την εξασφαλίσει σε μια μεγάλη κάσα.»

- Από το αρχείο του Π. Μηχανικού. Αναφέρεται στο «Σεφέρης και Κύπρος» του Σάββα Παύλου, Λευκωσία 2006

http://waxtablets.blogspot.com/2009/11/blog-post_22.html

Υποστηρικτικό συμπληρωματικό υλικό

- # Βιντεοταινία με τίτλο «Σεφέρης - Διαμαντής»:
συμπαγωγή Τομέα Εκπαιδευτικής
Τεχνολογίας Π.Ι.Κ. και Εκπαιδευτικής
Τηλεόρασης Ελλάδος (παραγωγή 2012 -
διάρκειας 25' περίπου)

(εισήγηση για απόσπασμα:9:18 - 12:40)

Υποστηρικτικό συμπληρωματικό υλικό

- # Ντοκιμαντέρ Στ. Χαραλαμπόπουλου, «Γιώργος Σεφέρης - Ημερολόγια καταστρώματος»

<http://www.youtube.com/watch?v=vcpO94T11N8>

(εισήγηση για απόσπασμα: 0:41:05 - 0:45:18)

Μνήμη Μικρασίας...

- # Πάλι τα ίδια και τα ίδια,
θα μου πεις, φίλε.
Όμως τη σκέψη του πρόσφυγα
τη σκέψη του αιχμάλωτου
τη σκέψη
του ανθρώπου σαν κατάντησε
κι αυτόςπραμάτεια
δοκίμασε να την αλλάξεις, δεν
μπορείς.
- (Τελευταίος σταθμός, Γ. Σεφέρης,
ένας Μικρασιάτης πρόσφυγας)

<http://www.de.sch.gr/mikrasia/logotypo.htm>

Ελλάδα, μια κιβωτός προσφύγων

Ήταν ο τόπος μου βράχος και χώματα...

Ήταν ο τόπος μου βράχος και χώματα
ήλιος και μαύρο κρασί
όργωνα, θέριζα και με τον Όμηρο
σε τραγουδούσα, λαέ μου. Πάνω στα κύματα
νύχτες ολόκληρες σε ονειρεύτηκα.

Ήταν τα σπίτια μου άσπρα γαρίφαλα
και τα κορίτσια σεμνά
είχαν αρμύρα στα χείλη στα μάτια τους
καίγανε την οικουμένη και τα παιδιά μου
με μια φουσαρμόνικα τα ξελογιάζανε.

Ήταν ο τόπος μου σαν το χαμόγελο
όνειρο καθημερινό
κάποιος τον πούλησε, κάποιος τον ρήμαξε
σα δανεισμένη πραμάτεια. Τώρα τ' αγόρια μου
παίζουν το θάνατο στα χαρακώματα.

Στίχοι: Κ.Χ. Μύρης, από το άλμπουμ "ΧΡΟΝΙΚΟ".
Σύνθεση: Γ. Μαρκόπουλος. Ερμηνεία: Ν. Ξυλούρης.
<http://www.youtube.com/watch?v=frCw1GpVg9M>

Μικρασία 1922 - Κύπρος 1974...

Ό,τι αγάπησα χάθηκε μαζί με τα σπίτια...

Ό,τι αγάπησα χάθηκε μαζί με τα σπίτια που ήταν καινούργια το περασμένο καλοκαίρι και γκρέμισαν με τον αγέρα του φθινοπώρου.

(«Μυθιστόρημα», Γ. Σεφέρης)

Το σπίτι κοντά στη θάλασσα

Τα σπίτια που είχα μου τα πήραν. Έτυχε να 'ναι τα χρόνια δίσεχτα· πολέμοι χαλασμοί ξενιτεμοί· κάποτε ο κυνηγός βρίσκει τα διαβατάρικα πουλιά· κάποτε δεν τα βρίσκει· το κυνήγι ήταν καλό στα χρόνια μου, πήραν πολλούς τα σκάγια· οι άλλοι γυρίζουν ή τρελαίνονται στα καταφύγια.

[...]

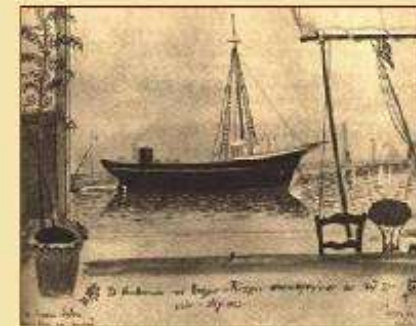
δεν ξέρω πολλά πράγματα από σπίτια
ξέρω πως έχουν τη φυλή τους, τίποτε άλλο.
Καινούργια στην αρχή, σαν τα μωρά
που παίζουν στα περβόλια με τα κρόσια του ήλιου

[...]

όταν τελειώσει ο αρχιτέκτονας αλλάζουν,
ζαρώνουν ή χαμογελούν ή ακόμη πεισματώνουν
μ' εκείνους που έμειναν μ' εκείνους που έφυγαν
μ' άλλους που θα γυρίζανε αν μπορούσαν
ή που χαθήκαν, τώρα που έγινε
ο κόσμος ένα απέραντο ξενοδοχείο.

Γιώργος Σεφέρης

- ΚΙΧΛΗ -

<http://www.youtube.com/watch?v=EE96Kv-rEqY>

(«Κίχλη», Γ. Σεφέρης)

Τα σπίτια που είχα μου τα πήραν...

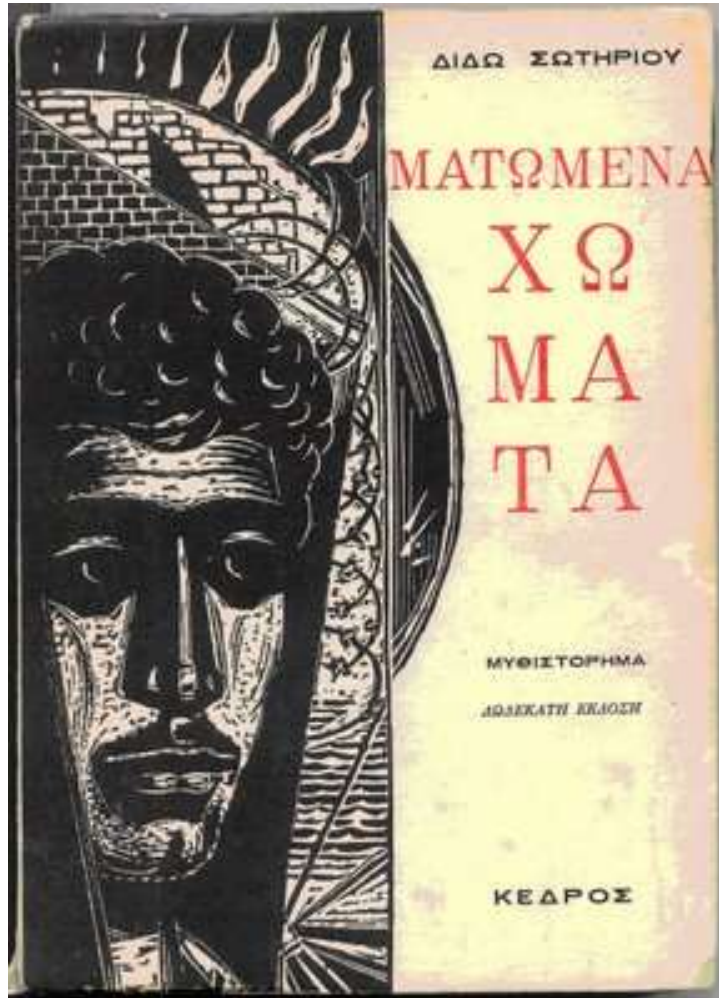

(ο Γ. Σεφέρης στη γενέτειρά του, τη Σκάλα της Σμύρνης)

*Όμως το ξύλινο μαγγανοπήγαδο - τ' αλακάτιν,
κοιμισμένο στον ίσκιο της καρυδιάς
μισό στο χώμα και μισό μέσα στο νερό,
γιατί δοκίμασες να το ξυπνήσεις;
Είδες πώς βόγκηξε. Κι εκείνη την κραυγή
βγαλμένη απ' τα παλιά νεύρα του ξύλου
γιατί την είπες φωνή πατρίδας;*

(Λεπτομέρειες στην Κύπρο, Γ. Σεφέρης)

Εκεί. Καρσί ήταν ίσαμε χτες η πατρίδα μας!

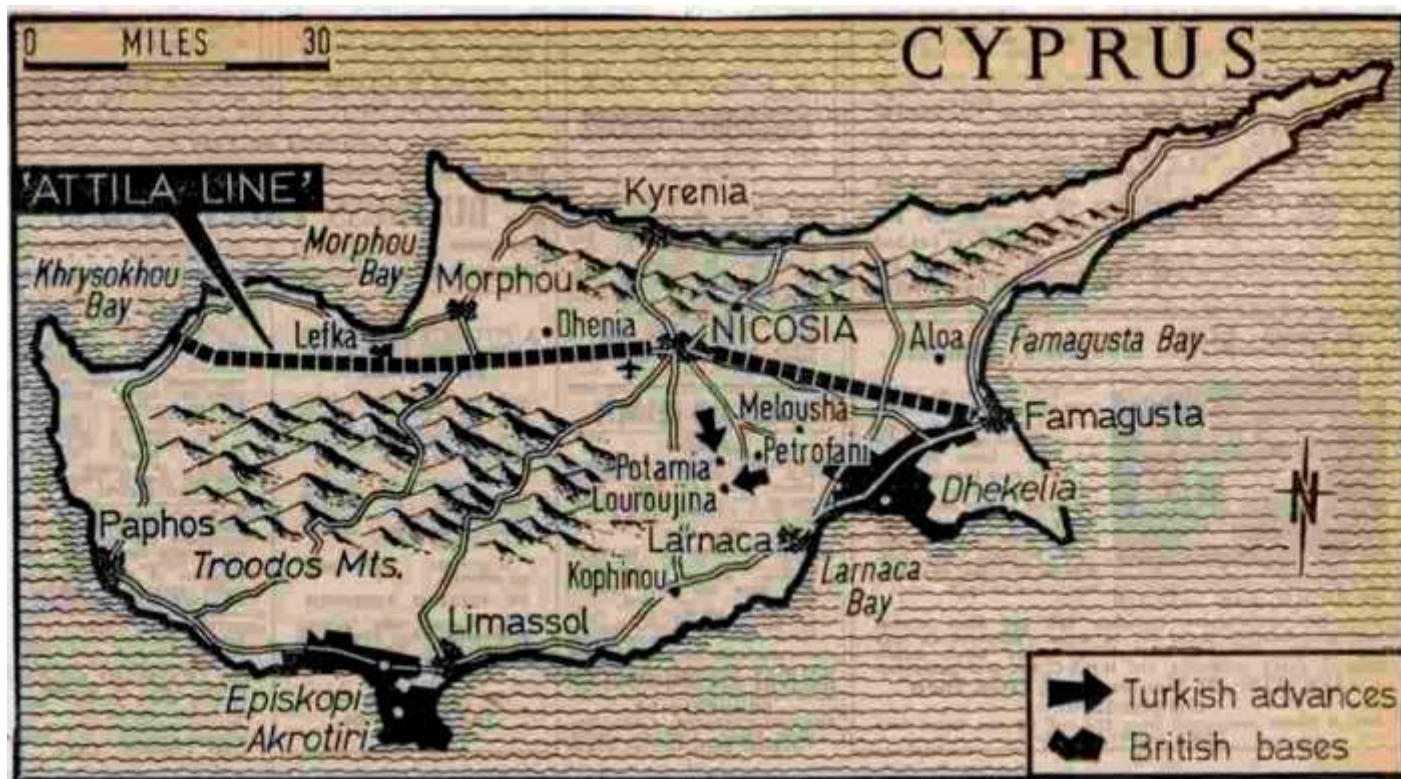

Καρσί, στα μικρασιάτικα παράλια, αναβοσβήνουνε φωσάκια, αναβοσβήνουνε μάτια. Καρσί, αφήσαμε συγυρισμένα σπίτια, κλειδωμένες σερμαγιές, στεφάνια στο κονοστάσι, προγόνους στα κοιμητήρια. Αφήσαμε παιδιά και γονιούς κι αδέρφια. Νεκροί άταφοι. Ζωντανοί δίχως σπίτια. Βρυκολακισμένα όνειρα. Εκεί. Καρσί ήταν ίσαμε χτες η πατρίδα μας!

■ (Ματωμένα Χώματα, Διδώ Σωτηρίου)

*[...] μια γραμμή να σε χωρίζει,
τη ζωή μας ποιος χαλά και ποιος τη χτίζει;*

Στην καρδιά των Αγγλοκυπρίων

*Μικρή πατρίδα [...]
Ως τότε θα 'σαι έδεσμα
Στων χρυσοφόρων το τραπέζι*

Μια πέτρα μες στη θάλασσα, Νάσα Παταπίου

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Γυμνή
με τα μαλλιά σου
καψαλισμένα
σε βλέπω να ρίχνεσαι
στη θάλασσα
και πάεις

(Παντελής Μηχανικός)

Κύπριδα Αφροδίτη, Ιούλιος - Αύγουστος 1974

Κύπρος 1974, πρόσφυγας στην ίδια σου την πατρίδα...

το πατρικό το σπίτι...

Τραγούδι: *Ο πόθος της επιστροφής* (ερμηνεία: Χρίστος Ριαλάς)
http://www.youtube.com/watch?v=oe5_vfsrURo

Κι όμως με τ' όνειρο της επιστροφής είχα ζήσει...

φωτογραφία: odevontas.blogspot.com/.../blog-post_3253.html

«Ο τόπος μου κι οι άνθρωποι»...

(Κύπρος 1974, Μέρες συμφοράς,
φωτ. Δ. Παρτασίδη, κείμενο
Α. Παυλίδη, επιμ. Δ. Ανδρέου)

- # «Ο τόπος εν ο άνθρωπος, τζιαι δίχα του εγ γέρημος» - κυπριακή παροιμία (= ο τόπος είναι ο ίδιος ο άνθρωπος και δίχως αυτόν ερημώνει)
- # «Να νοσταλγείς τον τόπο σου ζώντας τον τόπο σου, τίποτα δεν είναι πιο πικρό» - Γ. Σεφέρης

Όχι εσάς δε σας θέλει τούτη η γη δε σας ξέρει
όλα εδώ είναι δικά μας τι απ' το κάθε λιθάρι
απ' το χώμα απ' το δέντρο το νερό και τ' αγέρι
το κορμί μας μια στάλα για να γίνει έχει πάρει
η ψυχή μας επήρε μια πνοή απ' το καθένα
όλα εδώ είναι δικά μας μα για σας όλα ξένα

(τραγούδι: «Λογαριάσατε λάθος»,
στίχοι: Θεοδόσης Πιερίδης,
δίσκος: *Ες Γην εναλίαν Κύπρον*,
συνθέτης Μιχ. Χριστοδουλίδης, 1992)

Σας ευχαριστούμε
για τη συνεργασία

